

Internet i propietat intel·lectual

Josep Vives i Gràcia
(Biblioteca EPSEVG. Universitat
Politécnica de Catalunya)

josep.ferran.vives@upc.edu

Grupo de Trabajo BPI - FESABID (2004) Biblioteques i Propietat Intel·lectual : estat de la qüestió.
9es. Jornades Catalanes de Documentació (Barcelona, 2004)

1. Els drets d'autor al ciberespai

- Les noves tecnologies faciliten la realització d'actes susceptibles de vulnerar els drets d'autors
- Es necessari conèixer el marc bàsic que regula la propietat intel·lectual
- Cada cop més les biblioteques contracten recursos d'informació mitjançant llicències
- Les biblioteques han esdevingut també "editors" d'informació

2. Estan protegits els documents que trobem al web?

- Els documents “digitals” gaudeixen de la mateixa protecció que els documents impressos
- Que hi puguem accedir de manera gratuïta no vol dir que en puguem fer qualsevol ús
- No cal que l'autor de la pàgina ens indiqui quin usos no són permesos. Només per “existir” el document està protegit

3. L'acte de “comunicació pública”

*“1. S'entén per comunicació pública qualsevol acte pel qual una **pluralitat de persones** pot tenir accés a l'obra **sense que prèviament se n'hagin distribuït exemplars** a cadascuna d'elles.*

No es considera pública la comunicació quan es faci dins àmbit estrictament domèstic que no estigui integrat o connectat a una xarxa de difusió de qualsevol mena.

(Art. 20)

Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de propietat intel·lectual (d'ara endavant LPI)

3. L'acte de “comunicació pública”

Les biblioteques realitzem continuadament actes de “comunicació pública” quan:

- ✓ Posem informació electrònica a disposició dels usuaris
- ✓ Donem accés a bases de dades mitjançant la xarxa
- ✓ Transmetem informació per la xarxa, etc.
- ✓ Donem accés a les nostres biblioteques digitals (tesis, exàmens, llibres electrònics, etc.)
- ✓ Incloem fotografies o altres documents al nostre web
- ✓ ...etc.

3. L'acte de “comunicació pública”

... i també quan:

- ✓ Organitzem lectures d'obres (hora del conte, etc.)
- ✓ Projectem pel·lícules i altres documents en les sales multimèdia
- ✓ ...etc.

4. Com es regula la “comunicació pública”?

“Dret exclusiu d'explotació i les seves modalitats. **Correspon a l'autor l'exercici exclusiu** dels drets d'explotació de la seva obra en qualsevol forma i, **en especial, els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, que no poden ser efectuades sense la seva autorització, excepte en els casos que preveu aquesta Llei.**”

(Art. 17, LPI)

4. Com es regula la “comunicació pública”?

➤ Qualsevol acte de “comunicació pública” ha de tenir l'autorització de l'autor o realitzar-se dins de les excepcions reconegudes per la llei.

➤ Cal tenir en compte també aquells recursos que hem contractat mitjançant una llicència d'ús (paquets de revistes electròniques, bases de dades, etc.). Aleshores preval allò que marqui la llicència que haguem negociat.

5. En quins casos no es requereix l'autorització dels autors?

- Obres de domini públic (aprox. 70 anys després de la mort dels "autors". Cal tenir en compte els drets de tots els responsables de l'obra (autor intel·lectual, traductor, prologuista, intèrprets, discogràfiques, etc.)
- Obres no protegides per la propietat intel·lectual: *"les disposicions legals o reglamentàries i els seus corresponents projectes, les resolucions dels òrgans jurisdiccional i els actes, els acords, les deliberacions i els dictàmens dels organismes públics, així com les traduccions oficials de tots aquests textos"* (art. 13)

5. En quins casos no es requereix l'autorització dels autors?

- **Art. 32. Cites i ressenyes.** *"És lícita la inclusió en una obra pròpia de fragments d'altres alienes de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, com també la d'obres aïllades de caràcter plàstic, fotogràfic figuratiu o anàleg, sempre que es tracti d'obres ja divulgades i la seva inclusió es realitzi a títol de citació o per a la seva anàlisi, comentari o judici crític. Aquesta utilització només es pot realitzar amb finalitats docents o d'investigació, en la mesura justificada per la finalitat d'aquesta incorporació i amb indicació de la font i el nom de l'autor de l'obra utilitzada".*

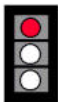
5. En quins casos no es requereix l'autorització dels autors?

➤ Art. 32. Cites i ressenyes.

“Les recopilacions periòdiques efectuades en forma de ressenyes o revistes de premsa tenen la consideració de citacions.”

6. Exemples pràctics: Podem fer una biblioteca digital sense gestió de permisos?

NO

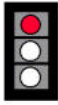
➤ Podríem digitalitzar (-> reproduir) sense autorització.

➤ Per penjar el document (-> comunicar públicament) necessitem autorització de l'autor si es tracta d'una obra protegida (llibres, articles de revista, tesis, projectes finals de carrera, exàmens, etc.).

Grupo BPI: Bibliotecas y Propiedad Intelectual

6. Hi ha diferències entre penjar-ho a Internet (públic) o a una Intranet (restringit)?

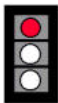
NO

➤Es fa “comunicació pública” quan una “pluralitat” de persones hi poden accedir sense distinció del tipus d'accés. És igual dues que mil persones

Grupo BPI: Bibliotecas y Propiedad Intelectual

6. Es poden penjar documents per a ús estrictament acadèmic sense autorització?

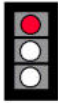
NO

➤No existeix cap excepció concreta per a la utilització de documents amb mitjans acadèmics

➤Es podrien consultar fragments de documents si s'acoplen als requeriments de cita o ressenya (art. 32)

6. És possible penjar al web un CD o CD-Rom de la biblioteca sense autorització?

NO

➤Encara que sigui un CD-Rom gratuït – per exemple distribuït amb un diari- estan reservats els drets de comunicació pública.

6. Cal demanar permís per fer enllaços webs?

Podria ser
il·lícit

➤No és un tema tractat directament a la legislació actual
➤Existeixen unes normes de correcció a la xarxa → Netiquette (Network Working Group, 1995)
➤Cal distingir entre “enllaços simples” i “enllaços profunds”

6. Enllaços simples // Enllaços profunds

Podria ser
il·lícit

➤ ENLLAÇOS SIMPLES: Es fa un enllaç a una pàgina principal (“home page”)

www.cobdc.org

➤ ENLLAÇOS PROFUNDS: Es fa un enllaç a una pàgina interior de la pàgina

www.cobdc.org/documents/temes/prah.htm

6. Enllaços simples // Enllaços profunds

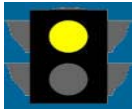
Podria ser
il·lícit

➤ Tèoricament és lícit qualsevol enllaç atès que només s'està reproduint un seguit de caràcters alfabètics i/o numèrics

➤ Cal tenir en compte, però, els possibles “perjudicis” que es puguin produir per aquests enllaços:

6. Enllaços simples // Enllaços profunds

Podria ser
il·lícit

➤ Enllaços a pàgines amb continguts susceptibles de violar la legislació nacional (pornografia infantil, apologia del terrorisme, apologia de la xenofòbia, etc.)

➤ Utilització de marcs o quadres ("frames"). Es visiona a través de la nostra pàgina un altre web aliè a nosaltres. Pot ser un perjudici per a la pàgina enllaçada perquè "perden" visites i possibilitats de publicitat.

6. Enllaços simples // Enllaços profunds

Podria ser
il·lícit

➤ Enllaços profunds. El fet d'enllaçar directament a una pàgina "interior" d'un web saltant la pàgina principal podria causar un perjudici al propietari de la pàgina enllaçada pel fet que aquella visita no quedaria comptabilitzada al no passar per la pàgina principal.

6. Podem incloure fragments de documents?

SÍ

- Fragments d'obres de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així com la d'obres aïllades de caràcter plàstic, fotogràfic figuratiu o anàleg
- Sempre que es tracti d'obres ja divulgades
- Sempre que la seva inclusió es realitzi a títol de citació o per a la seva anàlisi, comentari o judici crític.
- Aquesta utilització només es pot realitzar amb finalitats docents o d'investigació, en la mesura justificada per la finalitat d'aquesta incorporació i amb indicació de la font i el nom de l'autor de l'obra utilitzada.

6. Podem incloure fragments de documents?

SÍ

- Podem incloure una fotografia a efectes de cita o ressenya però no només per motius estètics
- Podem incloure un fragment musical si ho justifica la temàtica que estem realitzant, no només com a "música de fons"

6. Podem fer revistes de premsa?

Podria ser
il·lícit

QUÈ ENTENEM PER REVISTA DE PREMSA

- Llistat de titulars amb enllaços a la notícia original
- Inclusió al mateix web de les notícies originals dels altres mitjans (normalment escanejant el document original o reproduint el text original)

6. Podem fer revistes de premsa?

Podria ser
il·lícit

A falta de jurisprudència, alguns consells:

- No fer-ho amb afany de lucre (publicitat)
- Seleccionar notícies sobre temes d'interès d'investigadors i docents usuaris de la biblioteca
- Incloure, majoritàriament, llistes de titulars amb enllaços a les fonts originals i reduir al màxim la inclusió al propi web de la biblioteca de textos complets -especialment si les edicions digitals dels mitjans seleccionats són de pagament-

CAL ANALITZAR CADA CAS !

Grupo BPI: Bibliotecas y Propiedad Intelectual

6. Poden els autors penjar directament en arxius oberts els seus escrits publicats en revistes o congressos?

Sí

- Sempre i quan l'autor no hagi cedit els drets d'explotació a l'editor de la revista o congrés.
- En aquest cas es podria aleshores penjar l'esborrany original sense correccions del comitè editorial, si n'hi hagués.
- No disposem, però, de moment de suficient casuística.

Grupo BPI: Bibliotecas y Propiedad Intelectual

7. Copyleft, Open Acces, Creative Commons, programari lliure....

- Molts col·lectius són conscients del fre que de vegades suposa la propietat intel·lectual per a la difusió de la informació i l'avenç científic i tècnic.
- S'han iniciat moviments a partir dels quals els autors promouen la lliure utilització (total o parcial) de la informació que dipositen a Internet.
- Les biblioteques poden participar d'aquests moviments fent-ne difusió i gestionant dipòsits digitals de la informació de la seva institució.

8. Conclusions

- La majoria d'actes de comunicació pública que es realitzen a les biblioteques necessiten de l'autorització de l'autor
- Es poden fer comunicacions públiques que s'ajustin a les excepcions previstes per la llei (cita o ressenya i obres de domini públic)
- Existeixen diferents moviments d'autors que promouen la lliure utilització de la informació digital

Internet i propietat intel·lectual

Josep Vives i Gràcia
(Biblioteca EPSEVG. Universitat
Politécnica de Catalunya)

josep.ferran.vives@upc.edu